

AGRÁRMINISZTERIUM

Szakmai tájékoztató

gyümölcs- és zöldség, valamint a sertés- és baromfi ágazatokban alkalmazott, termelők és felvásárlók közötti szerződések kötelező kockázatmegosztási szabályairól

A gyümölcs- és zöldség, valamint a sertés- és baromfi ágazatokban már 2024. július 1-je óta kötelező a termelők és felvásárlók közötti szerződésekben megosztani azokat a kockázatokat, amelyek nem kötődnek közvetlenül a termelési tevékenységhez.

Azok a felvásárlók, akik által megkötött szerződések ezt nem tartalmazzák, 2025. január 1-je óta bírságra is számíthatnak.

A mezőgazdasági termékpiacok szervezésének egyes kérdéseiről, a termelői és a szakmaközi szervezetekről szóló 2015. évi XCVII. törvény vonatkozó, 6/A. és 6/B. paragrafus szerinti szabályozása alapján a termelőt csak a termeléshez közvetlenül kapcsolódó kockázatok terhelik, azaz

- ha a szerződésben mást is vállal (pl. áru szállítása, átadása, stb.) akkor az ezekhez kapcsolódó kockázatok arányosan megosztása szükséges a termelő és a vevő között, vagy
- ha a szerződés szerint azokat kizárólag a termelő viseli, akkor számára anyagilag vagy más módon ellentételezés nyújtása szükséges.

A szerződésben tehát rögzíteni kell a mezőgazdasági termelő által viselt, a mezőgazdasági termelés körébe nem tartozó szerződéses kötelezettségekből eredő kockázatok arányos ellentételezésének módját is. Fontos, hogy a termékek piaci árváltozásból eredő kockázat nem tartozik a megosztandó kockázatok közé!

Ezek a kötelező elemeket mindazoknak az adásvételi szerződéseknek és mezőgazdasági vállalkozási jellegű szerződéseknek tartalmazniuk kell, amelyeket a növény vetése, a gyümölcs betakarítása évének első napja vagy az állat letelepítése előtt kötöttek.

Mit jelent ez a szabályozás a gyakorlatban? A termelő és vevője vagy megrendelője közötti szerződésekben a kockázatok megosztása érdekében többek között az alábbiak szerződésbe foglalása lehet szükséges.

A sertés- és baromfi szektorban:

- a vevő vagy megrendelő által a termelő számára biztosított napos baromfi/malac száma, amellyel az átadásnál elszámolnak;
- baromfi esetében a keléstől számított szavatosság idejét, illetve az állattartót terhelő letelepített darabszám arányában megállapított elhullási százalék;

- ha kevesebb élőállatot biztosít a vevő vagy megrendelő a szerződés teljesítéséhez a termelő számára, a mennyiségcsökkenés határértékeinek és következményeinek meghatározása;
- az élőállat szállítása során történő elhullási tolerancia és a kapcsolódó költségmegosztás;
- mind a napos baromfi/malac és a takarmány, mind a vágóállat és a takarmány ellenértékének különbözetére vonatkozó feltételek;
- az élőállat átadás-átvételére és a jegyzőkönyvek kitöltésére fordított idő a szállító jármű érkezésétől számítva, valamint meg kell határozni az ettől eltérő idő költségeit és eltérő darabszám esetén a kötbér mértékét;
- mind a napos baromfi/malac, mind a vágóállat rejtett és nyilvánvaló minőségi hibáiért való felelősség szabályai;
- a vágóállat átvételkor felmerülő minőségi kifogás egyértelmű következményei;
- a termeléshez a vevő/megrendelő által biztosított inputanyagok minőségi paraméterei, és e minőségi paraméterek nem teljesítésének esetére vonatkozó következmények;
- a szerződéstől való elállás feltételei;
- milyen esetekben utasítható vissza a termény termelő általi átadása vagy a másik fél általi átvétele, mikor nem fogadja a vevő/megrendelő a leszerződött árut (vis maior, műszaki probléma, baleset vagy más ok miatt);
- a szerződés teljesítés vis maior miatti akadályoztatása következményei.

A zöldség-gyümölcs szektorban:

- a vevő/megrendelő által a termelő számára biztosított szaporítóanyag, telepítési anyag darabszáma;
- ha kevesebb szaporítóanyagot biztosít a vevő vagy megrendelő a szerződés teljesítéséhez a termelő számára, a mennyiségcsökkenés határértékeinek és következményeinek meghatározása;
- a termeléshez a vevő/megrendelő által biztosított inputanyagok minőségi paraméterei, és e minőségi paraméterek nem teljesítésének esetére vonatkozó következmények;
- a szaporítóanyag, telepítési anyag rejtett és nyilvánvaló minőségi hibáiért való felelősség szabályai és a veszteség viselésének szabályai;
- a szállításra vonatkozó feltételek;
- a termény szállítása során történő minőségromlási tolerancia és a kapcsolódó költségmegosztás;
- a termény átadásának és átvételének ütemezésétől való eltérésből fakadó kockázatok viselésének szabályai;
- a termény átvétele időpontjában felmerülő minőségi kifogás egyértelmű következményei;
- a szerződéstől való elállás feltételei;
- milyen esetekben utasítható vissza a termény termelő általi átadása vagy a másik fél általi átvétele, mikor nem fogadja a vevő/megrendelő a leszerződött árut (vis maior, műszaki probléma, baleset vagy más ok miatt);
- szerződés teljesítés vis maior miatti akadályoztatása következményeinek meghatározása.